

[Poul H. Møller]

slag, også vil manifestere sig i den forsvarsordning, der for øjeblikket forhandles om, at dette virkelig bliver en ordening, der fuldt ud lever op til de forpligtelser, der naturligt påhviler os som medlem af NATO-alliancen.

Ib Christensen (DR):

Det lykkedes hr. Ninn-Hansen at drage spørgsmålet om regeringens problemer med retsforbundsretten ind i denne debat om Afghanistan og dansk sikkerhedspolitik, og hr. Arne Melchior drog paralleller mellem den sikkerhedspolitiske situation i Afghanistan og problemer i sin parkeringskælder. Jeg synes, disse to ytringer i og for sig angiver det beklageligt lave niveau, som en så alvorlig debat i det danske folketing kan have.

Ethvert ansvarligt forsøg bør efter retsforbundets mening gøres for at hindre, at Sovjetunionens intervention i Afghanistan starter en endeløs oprustningsspiral. Fordømmelsen af aggressoren og kravet om tilbagetrækning af tropperne må derfor ledsages af konkrete udspil om en neutralisering af Afghanistan og andre områder i Mellemøsten og en fastholdelse af de aftalte forhandlinger om gensidigt kontrollerede rustningsbegrænsninger, ikke mindst på kernevåbenområdet.

At give et udelukkende militært svar på den skærpede internationale situation er kortsynet og farligt, og at tackle problemerne alene i NATOs og EFs regie vil blot udvikle den internationale krise til en Øst-Vest konflikt, hvor den tredje verden mere eller mindre står af. Det er i De Forenede Nationers regie, at Afghanistankrisen skal løses. Kun derved kan den internationale opinions pres mod Sovjetunionen fastholdes, og kun derigennem kan en løsning tilvejebringes uden prestigetab for Sovjetunionen. En løsning med prestigetab for denne supermagt er ikke realistisk.

De nordiske lande kunne tage et initiativ i FN, og retsforbundet tager derfor afstand fra, at regeringen næsten udelukkende har konsulteret og ageret sammen med EF, der ingen kompetence har på det udenrigspolitiske felt. Det grundlæggende problem er nøden og fattigdommen i udviklingslandene, der skaber grobund for borgerkrige med internationale forviklinger og det, der er værre. Vesten må afholde sig fra at støtte reaktionæ-

re regimer mod nødvendige sociale omvæltninger, mod dybtgående reformer i jordfordelingen, der er det altoverskyggende problem i den tredje verden. Og EF og andre vestlige handelsområder må erstatte en protektionistisk handelspolitik med en frihandelspolitik, der muliggør industrialisering af udviklingslandene, ligesom vi må overholde vore forpligtelser med hensyn til økonomisk og teknisk bistand til den fattige verden.

Den intervention, som Sovjetunionen har foretaget i Afghanistan, er jo desværre ikke et enestående eksempel på det internationale anarki og lovløsheden: der kan drages paralleller til USAs engagement i Vietnam, og der kan drages paralleller til Vietnams invasion i Kampuchea.

Jeg synes, det er vigtigt at fastslå, at der ikke bør eksistere en sådan ret til militær intervention, heller ikke når den militære intervention er påkaldt af en mere eller mindre legitim regering som et sidste skridt for at bevare en tvivlsom magt. Derfor må vi også tage afstand fra planer om interventionskorps, som har været fremme fra fransk side, uofficielt i hvert fald, hvor EF-lande, inkl. Danmark, muligvis endda skulle indblandes ifølge de franske tanker. De Forenede Nationer må som sagt være det instrument, vi anvender, og derfor er der ikke plads til, og det er ikke rimeligt, at det skader sagen med egenrådige handlinger, hvad enten det er USA eller det er NATO eller De europæiske Fællesskaber, der foretager dem. Jeg synes nok, der er grund til at rette kritik mod udenrigsministerens fremstilling i den forstand, at det standpunkt, som den danske regering havde fra starten af Afghanistankrisen, at dette var en opgave for De Forenede Nationer og egentlig ikke for NATO eller for EF, jo er fraveget i betydeligt omfang, idet den danske regerings engagement i denne sag er kørt praktisk talt udelukkende i EF- og NATO-regie.

Desuden er det en kendsgerning, at NATOs område ifølge art. 6 i NATO-pagten kun omfatter NATO-landene, områderne nord for Krebsens vendekreds, og altså slet ikke omfatter nogen ansvarlighed over for Mellemøstproblemer, endsiges Afghanistan. Men selvfølgelig er det på den anden side naturligt, at man også i NATO-regie diskuterer den skærpede internationale situation, som